

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA ODGOVORNIH ZA
TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI
BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991

IZJAVA SVEDOKA

04640622

PODACI O SVEDOKU:

Prezime: ŠLJIVO

Ime: Kemal

Ime oca: Omer

Nadimak:

Pol: Muški

Datum rođenja: 5. maj 1956.

Mesto rođenja: Duša, Gornji Vakuf

 Nacionalnost: Bošnjak Povest: Bosanski

Jezik/jezici: Bosanski

Jezik/jezici kojima se služi u pisanom obliku:

Jezik/ jezici korišćeni prilikom razgovora: Engleski i bosanski

Trenutno zanimanje: nezaposlen

Prethodno: Tekstilni radnik

Razgovor obavljen dana: 27. maj 1997.

Razgovor obavila: Trudie GILLISSEN

Prevodilac: Ašida ZAIMOVIĆ

Presiding
Officer

Rule 92 bis

OTP/DVU

Šljivo Kemal

1 od 11 30/32

04640623

Imena ostalih osoba prisutnih tokom uzimanja izjave: Kemal ŠLJIVO, Ašida ZAIMOVIĆ, i Trudie GILLISSEN.

Potpis: Kemal ŠLJIVO,
Ašida ZAIMOVIĆ
Trudie GILLISSEN

N V S D

Presiding
Officer

Rule 92 bis

IZJAVA SVJEDOKA:

04640624

Ovde sam sopstvenom voljom da bih dao izjavu Tužilaštvu Međunarodnog Suda za bivšu Jugoslaviju. Ovo radim dobrovoljno. Niko mi nije pretio ili me naterao da to uradim, niti su mi nudena nekakva obećanja. Svestan sam da će moja izjava i moje ime biti otkriveni optuženome i odbrani i da će moje ime postati poznato javnosti. Voljan sam da svedočim u Hagu. Ukoliko budem svedočio u Hagu, u Nizozemskoj, svestan sam da će Tribunal preduzeti potrebne mere bezbednosti. Naglasiću kad govorim o onome što sam ja video, i naglasiću kad govorim o nečemu što sam čuo od nekog drugog.

Već sam dao izjavu MUP-u na opštini Gornji Vakuf 18. februara 1993. Takođe sam dao izjavu Višem sudu u Zenici. Ovo je bilo 1995. ili 1996. Obe izjave se odnose na napad u Gornjem Vakufu 28. januara 1993.

Rođen sam u Gornjem Vakufu. Gornji Vakuf se nalazi na raskršću puteva za No Travnik, Bugojno i Prozor. Ne znam koliko je ljudi živelo u Gornjem Vakufu početkom 1992. Opština Gornjeg Vakufa je imala oko 20 stanovnika. Na ovoj opštini su živeli Srbi, Muslimani i Hrvati. Srbi su bili u manjini, a Muslimani u većini. Mislim da je muslimansko stanovništvo više od 50% stanovništva, Hrvati oko 40%, a Srbi 5%. Strateški gledano, Gornji Vakuf je imao vrlo važnu poziciju, jer su njegovi putevi spajali Srednju Bosnu sa Hercegovinom.

Aprila 1992. godine bosanski Hrvati i Muslimani našeg grada su zajedno formirali TO. U to vreme Srbi su već bili u Kupresu. Prve linije fronta između Srba i TO sa Hrvatima i Muslimanima bile su na planini Raduša. Nakon jednog meseca, u maju 1992. TO je bio podeljen na dve vojske, HVO vojsku bosanskih Hrvata i TO Bosanskih Muslimana. Otprilike mesec dana pošto se ovo desilo, Hrvati su počeli da osnivaju punktove oko grada Gornjeg Vakufa i čak su počeli da zarobljavaju Muslimanske stanovnike. Sloboda kretanja za Muslimane Gornjeg Vakufa je bila ograničena od strane lokalnih bosanskih Hrvata. Samo je kolima hitne pomoći i policiji bilo dozvoljeno da se kreću kroz to područje. Bosanski Hrvati uopšte nisu dozvoljavali muslimanskom stanovništvu Gornjeg Vakufa da napuštaju grad.

OTP/DVU
 L.

3 od 11 28/32

04640625

U to vreme je bilo puno bosanskih Hrvata u vojsci HVO. Bila je jedna jedinica koja se zove "Zulu". Ovi vojnici su nosili crne uniforme. Samo oni su nosili bedževe na kojima je pisalo "Zulu jedinica". Takođe je bilo bosanskih hrvatskih vojnika koji su nosili kamuflažne uniforme i koji su imali oznake HVO na rukavima. Bila je jedna jedinica koja se zvala "Garavi", oni su takođe nosili crne uniforme. Nisi imali baš nikakve oznake na uniformama. Takođe je bila jedna druga jedinica koja je imala oznake "HOS" na svojim kamuflažnim uniformama.

/inicijali: K.Š. ; A. Z. ; T. G./

Na početku, u vojsci Muslimana, samo je nekoliko njih imalo uniformu. Većina ljudi u TO bili su obučeni kao civili. Aprila 1993. bosanska vojska, BiH, je zvanično bila osnovana i u to vreme su dobili kamuflažne uniforme i oznake sa ljljanima.

Napad vojske HVO na Gornji Vakuf 28. januara 1993. bio nam je vrlo neočekivan. Mi smo očekivali da nas Srbi napadnu.

28. januara 1993., bio sam na dežurstvu u s... radeći... žar i morao... da štitim stanovnike na... Bio sam na... Duše, možd... stotina... metara od moje kuće, g... brdu. Bio sam... sa oko 17... Muslimana... stražara. Nismo imali... odbranu jer n... očekivali da budemo napadnuti. Bilo je to tog dana u... sutru kad je napad počeo. Iz pravca Prozora video sam kako stižu dva vojna vozila i video sam ih kako se odvoze prema brdu Stublić. Svako vojno vozilo imalo je PAM. Ovo je anti artiljerijski puškomitraljez, sa artiljerijom od 12.7 mm. To je protivavionsko oružje. Stublić je brdo gde su Hrvati držali svoje pozicije. Blizu Stublića su takođe bili prvi borbeni redovi osnovani od strane Hrvata. Prve borbene linije koje su Muslimani osnovali bile su kod sela Uzriče. Video sam da su se ova vojna vozila zaustavila kod Stublića i odmah nakon što su tamo stigla, počeli su da pucaju iz ovih pušaka. Nisam mogao da vidim iz koje vojske su ova oružja, jer sam bio oko kilometar udaljen od te tačke. Ovim oružjem su počeli da pucaju u pravcu sela Duše i Uzriča. Tada, u isto vreme neko je počeo da puca iz pravca Podova, iza mene. Iz Podova su pucali iz minobacačke artiljerije od 80,2mm. Ovo znam, jer sam video ovo naoružanje, kada su bacali ovu municiju, i video sam ovu municiju kada je pala na zemlju.

Bio sam tamo sa svim muškarcima iz mog sela, to je bilo 18 ljudi. Svi smo činili stražare ovog sela. Kada je vatra bila otvorena, hteli smo da zaštitimo svoje porodice i svoje kuće. Ovih 18 ljudi imalo je 15 pušaka sa sobom, deset automatskih pušaka, a ostali su imali lovačke puške. Ja sam imao sa sobom lovačku pušku. Ostali smo na mestu gde smo bili. Pronašli smo neka skloništa iza drveća. Bili smo u šumi. Na početku smo mislili da to nije pravi napad. Tako da smo čekali šta će se desiti. Moje selo Duša bilo je između Gornjeg Vakufa i Stublića. Počeli smo da pucamo tamo odakle je dolazila pucnjava.

Negde oko dvanaest sati popodne čuo sam da je tenk počeo da puca i čuo sam da je došao iz pravca Prozora. Znam da je to bio tenk jer sam prepoznao zvuk i video sam da pucnjava dolazi iz tog tenka. Oko dvanaest sati dve granate su bile ispaljene iz tog tenka. Video sam da su ove granate pale na kuću mog rođaka Envera ŠLJIVU u Duši. U podrumu te kuće bilo je puno muslimanskih civila iz Duše. Znali smo da se naše porodice nalaze unutar tih kuća. Video sam kako civili ulaze u tu kuću nakon što je napad počeo. Mislim da je bilo oko 100 civila u toj kući. Bila je velika kuća.

Znao sam da je ovaj napad bio nareden od strane HVO i da je pucnjava dolazila sa pozicija koja je držana od strane HVO u to vreme. Srbi su bili na oko 30 km od našeg sela. Ja sam u Kupresu i ja sam znao da napadači bili su Hrvati.

Kada je kuća moja i ostale uništena granatama, ljudi su čuli viku i vrištanje iz kuće. Ja i drugi ljudi smo napustili položaje i ušli u kuću. Video sam da je jedna granata pala u podrum; jedna je pala na zid podruma, a jedna je samo pala ispred ulaznih vrata za podrum. Kada sam ušao u podrum video sam

/inicijali: K.Š. ; A. Z. ; T. G./

da je više od 20 ljudi, žena, starih ljudi i dece bilo ranjeno, a troje dece i tri žene su bile ubijene. Imena ubijenih ljudi su sledeća:

Sabaha BEHLO, 24 godine, i njeno dvoje dece od 2 i 4 godine. Jedna druga žena po imenu BEHLO, 22 godine. Fatka ŠLJIVO, ona je imala 27 godina. Muamer ZULUM, on je imao 12 godina.

Pokušali smo da im pružimo prvu medicinsku pomoć. Kada smo ove ljude zbrinjavali, čuo sam pucnjavu sa svih strana. Meci su takode bili ispaljeni na mesta gde smo

04640627

pomagali ljudima. Dok smo nastavljali da pomažemo ovim ranjenim ljudima, što je trajalo oko jedan sat, pucnjava je dolazila bliže i bliže i otprilike nakon jednog sata hrvatski vojnici su bili ispred podruma. Ovo je bilo oko dva sata popodne. U tom trenutku bio sam van podruma i pomagao sam ranjenim ljudima. Video sam oko 50 hrvatskih vojnika iz Bosne. Bilo je oko deset ili petnaest vojnika u crnim uniformama. Nisu imali nikakve oznake na uniformama. Imali su automatske puške, kalašnjikove i jedna američka vrska puške, mi smo je zvali "Falovka ili Argentinka". Ovi vojnici su imali neku vrstu crnog zavoja oko glava. Takođe su imali noževe za pojasima. Ovi vojnici su mi bili nepoznati. Samo se sećam da su zvali jednog člana njegovim nadimkom "Dajdža". Ostali vojnici u kamuflažnoj uniformi su imali oznake na ramenima. Neki od njih su imali oznake sa "HV" na njima. Ovo su bili okrugli bedževi sa samo dva slova H I V. Bilo je vojnika sa bedževima na kojima je pisalo HVO. Ovi bedževi su imali ukrštene puške i mač iznad slova HVO. Vojnici su svi bili naoružani automatskim puškama. Bilo je oko 15 vojnika sa bedževima na kojima je pisalo "Ante Starčević", i oko 15 vojnika sa drugim bedževima na kojima je pisalo "Bruno Busić". Znam da su ove jedinice bile iz HV. Ovo sam ja čuo od jednog vojnika kojim su pričali bio drugačiji od našeg jezika, ovo sam prepoznao kao srpski jezik.

U R V S E

Onda su hrvatski vojnici da skupljaju naše puške. Okružili su nas i karci su bili uhapšeni. Bila je jedna osoba koga su vojnici zvali "Dajdža" on je bio nadležan za vojnici pitali da rade sa zatvornicima. On je nosio crnu uniformu i glavne naredjenja vojnika. Rekao im je da nas odvedu u seoce Paloč. To je selo koje se nalazi u okviru opštine Gornji Vakuf. Ovo selo su naseljavali Hrvati. Samo tri hrvatske porodice je tu živelo.

Sedamnaest ljudi iz moje grupe je bilo uhapšeno. Naš komandir nije bio uhapšen, jer nije bio tamo u tom trenutku. Morali smo da hodamo do Paloča, ovo je bilo oko 300 metara dalje od mesta gde smo se nalazili u tom trenutku. Dok smo hodali prema Paloču, bilo je oko pet sati popodne. I dalje sam čuo pucanje artiljerije i pušaka. To je bio pravi napad na gornji Vakuf, u tom trenutku. Naše selo je bilo prvo selo prema Gornjem Vakufu. Takođe smo bili prvo selo koje se predalo, ali je pucnjava nastavljena. Kada smo hodali prema Paloču video sam da neki vojnici HVO imaju kante sa benzinom. Video sam da stavljaju ovaj benzin na kuće, a zatim bi zapalili ove kuće. Video sam ih kako pale kuće. Dve od ovih kuća su bile vlasništvo moje braće.

OTPDVU

K.

6 od 11

Rule 92bis

25 / 132

04640628

Uhapšeni ljudi i ja smo odvedeni u kuću jednog Hrvata u Paloču po imenu Grga PILIĆ. U isto vreme, žene i deca iz našeg sela su odvedena u kuću Ivice ZEKA. Četvoro ljudi iz našeg sela koji nisu mogli da hodaju su morali da ostanu u našem selu. Kasnije, istog dana grupa zatvorenika je morala da se vrati u selo da pokupi ovu četvoricu ljudi. Ja sam bio jedan od zatvorenika koji se vratio. Moja majka je bila jedna od ovih četvoro bolesnih ljudi. Dovedi smo ovo četvoro ljudi u kuću gde su bili drugi civili.

U kući ovog Hrvata, brata našeg komandira, Huseina ŠLJIVU je ispitivao vojni policajac iz Prozora. Hrvati su hteli da znaju gde se nalazi njegov brat Enver ŠLJIVO.

/inicijali: K.Š. ; A. Z. ; T. G./

Nakon toga, ova dvojica iz HVO su počela da mu prete i jedan vojnik ga je udario kundakom puške, takođe mu je stavio i pištolj u usta. Nakon toga im je rekao da mu je brat ubijen. Enver je bio komandant seoske straže. Bilo je četiri vojnih policajaca. Nosili su kamuflažne uniforme. Nisu imali nikakve oznake na uniformama. Samo su se predstavili kao policija.

U ovoj fabriци je bilo puno drugih muslimanskih zatvorenika. Bili su iz sela Hrasnica, opštine Gornji Vakuf. Jedna grupa je bila iz Prusca sa opštine Donji Vakuf i bila je grupa iz Bistrice takođe iz opštine Gornji Vakuf. Bili smo tamo sa oko 60 ljudi koji su imali između 18 i 55 godina. Bili smo u delu fabrike koji je korišćen kao restoran. Tamo smo proveli 15 dana. Uslovi su bili jako loši. Nije bilo kreveta. Morali smo da spavamo na zemlji. Svakog dana smo dobijali jednu konzervu ribe od 100 grama na dve osobe i komad hleba. Bilo je vode u sobi i bilo nam je dozvoljeno da pijemo tu vodu. Kada bismo morali da idemo u wc, morali bi da pitamo čuvara za dozvolu da tamo idemo. Čuvali su nas članovi HVO jedinica. Svi su bili stanovnici sela

OTR/DVU
K.

7 od 11

Rule 92 bis

24/32

04640629

Trnovača. Sve sam ih znao. Korektno su se ophodili prema nama. Sve ove dane smo morali da ostanemo unutar zgrade. Nismo morali da idemo da kopamo rovove.

Noću, čuvari bi došli u sobu gde smo bili. Nisu nas ispitivali, ali bi noću vojnici ušli u sobu i počeli bi da nas udaraju i da nasumično tuku zatvorenike. Desilo se da su neki ljudi bili prebijeni nekoliko puta, a neki uopšte nisu bili tučeni. Jedne noći jedan vojnik je ušao u našu sobu i rekao meni i mom rođaku da se tučemo. Kada smo odbili obojicu je ošamario.

Dok smo mi bili zatvoreni u ovoj fabrici, HVO je napao selo Bisticu. Videli smo kako transportuju vojnike prema ovom selu. Ovo je bilo jednog dana oko pet sati popodne. Video sam kako vojnici prolaze pored fabrike. Prolazili su sa dva vojna vozila. Na ovim vojnim vozilima je bilo oko četiri ili pet vojnika. Bilo je takođe četiri drugih otvorenih vozila sa oko 10 ili 15 vojnika po vozilu. Mislim da je to bila neka jedinica. Ovo mora da su bili vojnici HVO, zato što je ovu teritoriju kontrolisao HVO. Video sam kako se iz Bistrice vraćaju ova i vojna vozila, zaustavila su pred fabricom. Vojnici su ušli u fabriku. Ušli su u našu sobu. Imali su završeno pranje i moramo da ustanemo kad uđu vojnici HVO. Ovi vojnici su došli sa sobom 8 ljudi koji su bili najbliži vratima. Vojnici otvorili vrata. Jedan od njih kasnije čulo se kako zatvorenici vrište i viču. Kada su vojnici HVO pustili zgradu, čuvar je ušao u našu sobu i pitao nas da pogledamo osmorica ljudi da se vrate u sobu jer neki od njih nisu više mogli da dišu. Kasnije su nam zatvorenici rekli da su ih tukli i odnijeli im puške po bučezima. Nisam video ni jednog vojnika koji je maltretirao zatvorenike, jer je bilo mračno u sobi kad su ušli da povedu zatvorenike sa sobom. Jednog dana je još jedna osoba, po imenu Hasan BEHLO, bio odveden od strane HOS vojnika. Odsekli su mu uvo.

Posle petnaest dana bio sam oslobođen. Bila je razmena između vojske BiH i HVO. Mene su takođe razmenili. Kada smo odlazili u Gornji Vakuf prošli smo naše selo, i tada sam video da je čitavo naše selo potpuno izgorelo. Samo je jedna kuća ostala. Ta kuća nije bila spaljena jer je HVO držao zatvorene civile u toj kući.

/inicijali: K.Š. ; A. Z. ; T. G./

04640630

Kad smo prolazili tu kuću znao sam da se tu nalaze civili. Nisam znao šta im se dešavalo tog trenutka i oni ništa nisu znali o meni.

Civili su bili zatvoreni više od deset dana. Kada smo bili oslobođeni, pitali smo UNPROFOR da nam pomogne da oslobodimo ove civile. Unprofor je sa HVO napravio direktan dogovor. To je ono što mislim da se dogodilo. Ne znam detalje.

U našem seocu nije bilo džamije, ali su dve džamije u Gornjem Vakufu bile oštećene od strane armije HVO za vreme napada 18. januara 1993. Za vreme napada na moje selo, šest civila je umrlo, a dvadeset civila je ranjeno. Ne znam koliko je ljudi poginulo na celoj opštini Gornjeg Vakufa.

/signed: Kemal ŠLJIVO, Ašida ZAIMOVIĆ, Trudie GILLISSEN/

U
R
I
E

Presiding
Officer

Rule 92 bis

OTP/DVU
K.

9 od 11

vr
K2

POTVRDA SVEDOKA

04640631

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao, po svom znanju i sećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svestan sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na području bivše Jugoslavije od 1991., kao i to, da mogu biti pozvan da javno svedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisali Kemal ŠLJIVO i Ašida ZAIMOVIĆ/

Datum: 27. maj 1997

U R E I E

Presiding
Officer

Rule 92 bis

POTVRDA PREVODIOCA

04640632

Ja, Ašida ZAIMOVIĆ, prevodilac, potvrđujem sledeće:

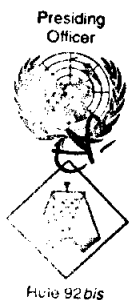
1. Imam odgovarajuće kvalifikacije i odobrenje Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog na engleski jezik, kao i sa engleskog jezika na bosanski.
2. Kemal ŠLJIVO mi je rekao da on govori i razume bosanski jezik.
3. Usmeno sam prevela gore navedenu izjavu sa engleskog jezika na bosanski u prisustvu Kemala ŠLJIVE koji je pokazao da je čuo i razumeo moj prevod ove izjave.
4. Kemal ŠLJIVO je potvrdio da je sve navedeno u ovoj izjavi, onako kako sam je ja prevela, istinito po njegovom znanju i sećanju, te je shodno tome odgovorio na odgovarajućem mestu.

Dat: 17. maj 1997

Potpis: /potpis: Ašida ZAIMOVIĆ/

U

E I E

OTP/DVU

Šljivo Kemal

11 od 11

20/32